Kuntaliitto
Kommunförbundet

Lausunto

Dnro 768/03/2017

4.10.2017

Valtiovarainvaliokunta
Verojaosto

Lausuntopyyntönne

hallituksen esityksestä verontilityslain §:n ja tuloverolain 124 §:n muuttamisesta

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettaviksi verontilityslakia ja tuloverolakia siten, että veronsaajaryhmien yhteisöveron jako-osuuksia muutetaan.

Jako-osuuksien muutoksilla on tarkoitus kompensoida kunnille varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamisesta johtuvaa tulojen pienenemistä vuodesta 2018 lähtien kasvattamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta arviolta 60 miljoonan euron edestä ja alentamalla valtion jako-osuutta vastaavasti.

Tämän lisäksi hallitus on päättänyt kompensoida kuntien maksutuottojen menetystä ja volyymin kasvua nostamalla kiinteistöverotuksen alarajoja 25 miljoonaa euroa ja korottamalla kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 25 miljoonalla eurolla.

Kuntaliitto on tyytyväinen siihen, että hallitus on päättänyt kompensoida varhaiskasvatusmaksujen muutosten vaikutuksia kunnille. Kuntaliitto katsoo kuitenkin, että vaikutusarvioinnissa ei ole huomioitu kaikkia tekijöitä kattavasti.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen alentamisen vaikutusarviointi

Maksuprosenttien muuttaminen muuttaa lähes kaikkien asiakkaiden asiakasmaksuja. Muutoksen vaikutukset ovat eri kuntien osalta hyvin erilaiset ja luotettavien koko maata koskevia laskelmien paikkansapitävyys on epätodennäköistä.

Kuntaliitto toteutti touko-kesäkuussa 2017 kyselyn hallitusohjelman ja kehysriihen vaikutuksista kuntatalouden tasapainoon. Kyselyssä kysyttiin arvioita jo silloin tiedossa olleeseen varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alentavaan muutokseen. Kyselyyn vastasi 142 kuntaa tai kuntayhtymää. Vastausten perusteella laskettu arvio maksutuottomenetyksistä varhaiskasvatuksen osalta vuonna 2018 olisi noin 100 miljoonaa euroa. Tämän lisäksi varhaiskasvatusmaksuihin liittyvässä hallituksen esityksessä on arvioitu, että hoidontarpeen lisääntymisen kautta palvelun järjestämiskustannukset kasvaisivat vuosina 2018-2021 yhteensä 97,5 miljoonaa euroa. Lisääntyvän lapsimäärän johdosta asiakasmaksutuotot vastaavasti nousisivat ko. ajanjaksolla yhteensä 27,5 miljoonaa euroa. Kuntaliiton näkemyksen mukaan tämän lisäksi vaikutusarvioinnissa tulisi huomioida lapsimäärän kasvun aiheuttamien lisäinvestointien aiheuttamat kustannukset. Kuntaliiton tekemien laskelmien mukaan investointitarve lisääntyvän lapsimäärän johdosta olisi yhteensä lähes 100 miljoonaa euroa. Vuositasolla jaettuna tämä tarkoittaa noin 6 miljoonan euron vuosittaista lisäkulua.

Ottaen huomioon kaikki edellä mainitut arviot ja kustannukset, Kuntaliitto katsoo muutosten aiheuttavan vuonna 2018 noin 130-140 miljoonan euron heikennyksen kuntien rahoitusasemaan. Katsomme, että kompensaation kokonaismäärän tulisi täten korottaa nyt esitetystä 110 miljoonasta eurosta.

Kiinteistöveroprosenttien alarajan nostamista Kuntaliitto ei pidä varsinaisena kompensaationa kunnille

Yhteisöveron jako-osuuden korotus kohdistuu kaikkiin kuntiin kuten valtionosuuksien korotuskin, mutta kiinteistöveroprosenttien alarajan korotus kohdentuu satunnaisesti 184 kuntaan. Lisäksi kunnilla olisi ilman alarajojen korotustakin omin päätöksin mahdollisuus korottaa kiinteistöveroprosenttejaan.

www.kunnat.net
www.kommunerna.net

Suomen Kuntaliitto
Toinen linja 14,00530 Helsinki
PL 200, 00101 Helsinki
Puh. 09 7711,faksi 09 771 2291
etunimi.sukunimi@kuntaliitto.fi

Finlands Kommunförbund
Andra linjen 14,00530 Helsingfors
PB 200, 00101 Helsingfors
Tfn 09 7711, fax 09 771 2291
fornamn.efternamn@kommunforbundet.fi

Yhteisöveron jako-osuuden muuttamisessa siirretään valtion yhteisöverotuloja kunnille ja valtionosuuksien kautta tapahtuvassa kompensaatiossa valtion rahoitusta kunnille lisätään. Kiinteistöveroprosenttien alarajojen korotus ei siirrä varoja valtiolta kunnille vaan lisää kansalaisten kunnille maksamien verojen määrää. Lisäksi alarajojen korotus kohdistuu erittäin epätasaisesti eri kuntiin.

Kuntaliitto vaatii, että varhaiskasvatukseen liittyvän lakimuutoksen kompensaatio tulisi kokonaisuudessaan toteuttaa yhteisöveron ja/tai valtionosuuksien kautta.

Muilta osin Kuntaliitolla ei ole esitykseen huomautettavaa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Jukka Hakola
Kehittämispäällikkö, Verotus